

Rok IV.

Nr 3.

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WILEŃSKIEGO

WYDAWANY Z FUNDUSZÓW NAUCZYCIELSTWA OKRĘGU.

Wilno, dnia 10 marca 1927 r.

Redakcja i Administracja:

Wilno, Wolana 10. Kuratorjum Okr. Szk. Wil. Konto P. K. O. Nr. 30.466.

Pojedyncze numery do nabycia w Księgarni Stow. Naucz. Pol. w Wilnie ul. Królewska Nr. 1.

Pozycja	T R E Ś Ć:	str.
48. Zmiany w sieci szkolnej		82
49. Okólnik Min. W. R. i O. P. w sprawie wychowania fizycznego w szkołach		85
50. Okólnik Min. W. R. i O. P. w sprawie zamykania szkół z powodu epidemij		87
51. Okólnik Min. W. R. i O. P. w sprawie kwalifikacyj absolwentów kursów przy Państw. Instytucie Pedagog. w Warszawie		89
52. Okólnik Min. W. R. i O. P. w sprawie prenumeraty czasop. „Pracy ręcznej w szkole”		90
53. Okólnik Min. W. R. i O. P. w sprawie zapisywania do księgi inwentarzowej przedmiotów nabytych na raty		90
54. Okólnik Kuratorjum O. S. Wil. w sprawie dodatku mieszkaniowego		91
55. Okólnik Min. W. R. i O. P. w sprawie regulowania zaliczek na uposażenia		91
56. Okólnik Kuratorjum O. S. Wil. w sprawie podań na Wyższy Kurs Nauczycielski		92
57. Okólnik Kuratorjum O. S. Wil. w sprawie tygodnika „Iskry”		93
58. Okólnik Kuratorjum O. S. Wil. w sprawie przestrzegania przepisów rach.-kasowych		94
59. Instrukcja normująca tryb postępowania w sprawach emerytalnych		94
60. Okólnik Min. W. R. i O. P. w sprawie książek poleconych do bibliotek szkolnych		99
61. Ogłoszenia urzędowe		105
62. Komunikaty i zawiadomienia		106
63. Pochwały i odznaczenia		108
64. Dział nieurzędowy		108

Zmiany w sieci szkolnej.

Tymczasowe orzeczenie organizacyjne.

Uzupełniając rozporządzenie z dnia 8.VII.26 r. L. 1—15400-26 (Dz. Urz. Kuratorjum O. S. W. Nr. 4, 5 i 6 poz. 55), zatwierdzam 12 punkt szkolny w gminie michałowskiej pow. święciańskiego:

Punkt szkolny	Stopień organiz. szkoły	Miejscowości obwodu szkolnego
Balule	1 kl.	Balule, Poworszczyna, Sorokpol i Kowalewszczyzna.

W związku z powyższem wieś Balule, Poworszczyna, Sorokpol i Kowalewszczyzna wyłączają się z obwodu szkoły 2-klasowej w Kocielnikach tejże gminy.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz.*

Wilno, 19.II.27. L. 1—2203/27.

Uzupełniając rozporządzenie z dnia 8.VII.26 r. L. 1—15400-26 r. (Dz. Urz. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego Nr. 4, 5 i 6 z r. 1926 poz. 55), zatwierdzam nowy punkt szkolny w gminie daugieliskiej pow. święciańskiego:

Punkt szkolny	Stopień organizacyjny	Miejscowości obwodu szkolnego
Telukiszki	1 kl.	Telukiszki, Grzybiany, Pogarbie, Poszylinka, Garszwinka, Giedziuny, Jodeławka, Koleniszki, Dojniszki, Dziedziszki, Kozłupiszki, Podoliszki, Szukieniszki, Bujwiliszki.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz.*

Wilno dn. 16.II.27. L. 1—2526-27.

Uzupełniając rozporządzenie z dn. 8.VII.26 r. L. 1—15400—26 (Dz. Urz. Kuratorjum Okr. Szk. Wileńskiego Nr. 4, 5 i 6 poz. 55), zatwierdzam nowy punkt szkolny w gminie daugieliskiej pow. święciańskiego:

Punkt szkolny	Stopień organizacyjny	Miejscowości obwodu szkolnego
Piotrowo	1 kl.	Piotrowo, Gorejkiany, Janopol, Strygaliszki.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A Ryniewicz.*

Wilno, dn. 16.II-27. L. I—2849-27.

Uzupełniając rozporządzenie z dn. 8.VII.26 r. L. I—15400—26 r. (Dz. Urz. Kuratorjum O. S. W. Nr. 4, 5 i 6 poz. 55), zatwierdzam 8-my punkt szkolny w gminie zabłociskiej pow. święciańskiego:

Punkt szkolny	Stopień organizacyjny	Miejscowości obwodu szkolnego
Niewojszany	1 kl.	Niewojszany, Dziegiady, Moskaliszki I, Moskaliszki II, Szałtupy, Kurniszki, Burkały, Pieciule, Saule, Giernuliszki, Cejkiszki, Maślikówka, Filisburg, Dąbrowska, Lapsze-Dolne, Sadoniszki, Jakowiszki, Lapsze - Górne i Antonówka.

W związku z powyższem wsie Niewojszany, Filisburg, Giernuliszki, Saduniszki, Pieciule i Saule wyłącza się z obwodu 2 kl. szkoły w Cejkinie, zaś wieś Kurniszki z obwodu 1 kl. szkoły w Reszkutanach gm. zabłociskiej.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *w/z D-r Z. Fedorowicz*
Naczelnik Wydziału

Wilno 25.II.27. L. I—3987—27.

Uzupełniając rozporządzenie z dnia 8-VI 1926 r. L. 15400/26 (Dz. Urz. Kuratorjum O. S. W. Nr. 4, 5 i 6 poz. 55), zatwierdzam 10-ty punkt szkolny w gminie kiemieliskiej, pow. święciańskiego:

Punkt szkolny	Stopień organizacyjny	Miejscowości obwodu szkolnego
Litwiany	1 kl.	Litwiany, Wierdzielisutki, Kukiekiszki, Dębówka, Kalinówka, Rozhory, Malinówka i Olszany.

W związku z powyższem Litwiany, Rozhory, Kalinówka i Malinówka wyłącza się z obwodu 3 kl. szkoły powszechnej w Ryteni gm. kiemie-liskiej.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz*

Wilno dn. 7.III.27 r. L. I—4312/27.

Zmiana obwodu szkolnego.

Wieś Kiewły gm. bienickiej powiatu mołodeczkańskiego wyłącza się z obwodu szkoły powszechnej w Siwicy tejże gminy i włącza się do obwodu szkoły powszechnej w Bajbach gminy smorgońskiej powiatu oszmiańskiego.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz*

Wilno, 5. III. 1927. L. I-4065/27.

Wieś Osipowicze gm. wilejskiej wyłącza się z obwodu 3-klasowej publicznej szkoły powszechnej w Barańcach i włącza się do obwodu 1 klasowej publicznej szkoły powszechnej w Ruczewych.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz*

Wilno, dnia 12.II.1927 r. L. I—197—27.

Zmiana stopnia organizacyjnego.

1 klasową publiczną szkołę powszechną w Kotkiszkach gm. dziewie-niskiej pow. dziśnieńskiego przekształcam z dniem 16 lutego 1927 r. na szkołę 2 klasową.

Kurator Okr. Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz*

Wilno 14.II.27. L. I—2968—27.

Uzupełniając rozporządzenie z dn. 8-VII 1926 r. L. I-15400/27 (Dz. Urz. Kuratorjum O. S. W. Nr. 4, 5 i 6, poz. 55) i biorąc pod uwagę liczbę dzieci, uczęszczających do 3 klasowej publicznej szkoły powszechnej w Murowanej Oszmiance gm. polańskiej pow. oszmiańskiego zarządzam podniesienie stopnia organizacyjnego tej szkoły i przekształcenie jej z dn. 1 kwietnia 1927 r. na szkołę 4 klasową.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz*.

Wilno, 3.III.27. L. I—4063/27.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 19 lutego 1927 OHfiz. 62/27.

Do Panów Kuratorów Okręgów Szkolnych

w sprawie rozbudzenia wychowania fizycznego w szkołach.

Uchwały Rady Ministrów w sprawie podniesienia wychowania fizycznego w ostatnich czasach wskazują na szerokie zamierzenia w kierunku rozbudzenia ruchu wychowania fizycznego w społeczeństwie, z wyraźną tendencją do wprowadzenia w tym względzie powszechnego przymusu. Ogromna część pracy w tej dziedzinie przypadnie władzom szkolnym, kierującym wychowaniem całej niemal młodzieży w zorganizowanych zakładach szkolnych.

Zanim rozwijająca się współpraca poszczególnych ministerstw w sprawie wykonania szeroko zakrojonego programu wychowania fizycznego znajdzie wyraz w szczegółowych zarządzeniach Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, polecam P. P. Kuratorom zwrócić baczną uwagę na cztery czynniki, stanowiące fundament pracy w szkolnictwie w zakresie wychowania fizycznego, a mianowicie na: 1) czynnik kierownictwa, 2) czynnik wychowawczo-instruktorski, 3) warunki materialne, 4) czynnik kontroli.

Ad 1) Przypominam i podkreślam z naciskiem, iż na terenie każdego okręgu szkolnego kierownikiem wychowania fizycznego w szerokim tego słowa znaczeniu jest Kurator, którego zmysł organizacyjny, silna wola i jasny plan działania będą motorami pracy w całym okręgu. Jego organami doradczymi winni być w pierwszym rzędzie instruktor wychowania fizycznego i wizytator higieny szkolnej; gdzie jednego lub obu brak, należy ostrożnie i umiejętnie korzystać z fachowej dorady najlepiej wykwalifikowanych sił w zakresie wychowania fizycznego w okręgu. Zaznaczam, że w kwestjach wychowania fizycznego przed powzięciem decyzji należy wysłuchać opinii lekarza-higienisty, którego udział w tego rodzaju pracach uważam za nieodzowny.

Na szczeblu niższym, w każdym zakładzie szkolnym obowiązki kierowania wychowaniem fizycznym spełniać winien dyrektor(ka), kierownik(czka) danej szkoły (zakładu). Ich organami doradczymi winni być zawsze nauczyciel(ka) wychowania fizycznego oraz lekarz szkolny.

P. P. Kuratorowie zechcą zwrócić uwagę dyrektorów (kierowników szkół), że nie powinni wypuszczać z rąk kierownictwa wychowaniem fizycznym i ograniczać się do zachowania życzliwej neutralności w tej dziedzinie wychowania. Praca dyrektorów w tym zakresie jak i w innych działach wpływać będzie na określenie służbowych kwalifikacji dyrektorów.

Wybitną rolę odegrają tu też inspektorowie szkolni już choćby z tej przyczyny, że poszczególni wychowawcy fizyczni w szkołach powszechnych przy skromnym wykształceniu fachowym w tym zakresie mają budzić w działwie szkolnej pierwsze zamiłowanie do fizycznego wychowania. Do tego zadania inspektorów szkolnych przywiązują również wielką wagę,

tak, że nie wahałbym się stosować jej jako zasadnicze kryterjum przydatności służbowej instruktora szkolnego.

Ad 2) Należy z całych sił dążyć do tego, aby personel wychowawczo-instruktorski zdobywał wszelkimi drogami, nie wyłączając samokształcenia, coraz wyższy poziom fachowy i stawał się świadomym środków i celów szermierzem idei, żeby naprawdę wychowywał i instruował. Dlatego uważam za konieczne czynienie wysiłków w kierunku podniesienia stanowiska moralnego wychowawcy fizycznego w radzie pedagogicznej. Natówni z innymi nauczycielami winien on się cieszyć wpływami niejako z urzędu, nieraz swoją opinią decydować; w zdobywaniu tego stanowiska winni mu dopomóc jego przełożeni. Wychowanie fizyczne na terenie szkolnym należycie prowadzone musi znaleźć wszechstronne zrozumienie; a ostateczna kwalifikacja ucznia musi być wynikiem sumiennych zsumowanych jego wartości i postępów w naukach i wychowaniu fizycznym. Takie ujęcie sprawy da życiową ocenę ucznia, jako jednostki społeczeństwu przydatnej i do życia w społeczeństwie przygotowanej.

Ad 3) Materjalne warunki wychowania fizycznego stanowią nieraz istotną przeszkodę w pracy z przyczyn znanych i trudnych do bezwzględnego pokonania. Tem więcej więc wręcz karygodnym jest nie wyzyskać rozumnie tych funduszy, które szkoły posiadają na ten cel z tytułu wkładek uczniowskich. Kładę na to silny nacisk i proszę P. P. Kuratorów o zainteresowanie się jak najwyższe tą sprawą, o udzielanie wskazań indywidualnie dla każdej szkoły tam, gdzie dotychczasowe spostrzeżenia wykażą, że dyrekcje szkół niebardzo wiedzą, jak tych funduszy użyć.

Ad 4) Czynniki kontroli jest może najgorzej zorganizowany w szkołach, jeśli chodzi o wychowanie fizyczne. Przyczyną względy etatowe, zatem budżetowe. Zdając sobie z tego w zupełności sprawę trzeba tem usilniej zabiegać o prowizoryczne choćby i częściowe środki kontroli. Gdy niepodobna roztoczyć kontroli wzorowej dla braku instruktora wychowania fizycznego w okręgu, to trzeba ją przecież prowadzić temi organami, które stoją w rozporządzeniu P. P. Kuratorów. Do nich zaliczam przede wszystkim wizytatorów higieny szkolnej, dalej wizytatorów szkół, inspektorów szkolnych i dyrektorów szkół, każdego w jego właściwym zakresie działania, choćby nawet kontrola ta dotyczyła tylko strony formalnej i organizacyjnej wychowania fizycznego.

Poważną pomocą w fizycznym wychowaniu mogą być dobrze postawione drużyny harcerskie. Na ich stan należy zwrócić pilną uwagę. Najbardziej pożądanym byłoby, aby drużyny prowadził nauczyciel-harcercz, a w braku odpowiedniej siły w danej szkole instruktor harcerski nawet z poza grona nauczycielskiego, jednak w ścisłym kontakcie z radą pedagogiczną danej szkoły. W ostateczności tylko może drużynę prowadzić uczeń odpowiednio przygotowany. W ostatnim wypadku winna drużyna mieć opiekuna z ramienia szkoły. Jest sprawą naturalną i nie ulegającą wątpliwości, że zarówno nauczyciel-drużynowy, jak i nauczyciel opiekun muszą mieć odpowiednio przygotowanie harcerskie, co jest warunkiem tak ważnym, że od niego może być uzależnione same powstanie drużyny.

Pragnę powyższym okólnikiem przypomnieć P. P. Kuratorom ogrom obowiązków, jaki wychowanie fizyczne nakłada na nich i zarazem wywołać istotną potrzebę głębokiego wzięcia się w ten problem oraz niezwłocznego, energicznego działania w myśl wskazań już obowiązujących.

ii nowych, będących jeszcze w opracowaniu w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z innymi zainteresowanymi ministerstwami.

Minister
(—) *Dr. Dobrucki*

50.

O K Ó L N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dn. 13 grudnia 1926 r. Nr. O. Prez. 12320-26.

Do Kuratorów Okręgów Szkolnych i Liceum Krzemienieckiego w sprawie zamykania szkół i klas z powodu epidemji.

Z powodu bardzo często zdarzających się przypadków zbyt pochopnego zamykania szkół przez zarządy szkół na wniosek lekarzy urzędowych Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych (Departamentem Służby Zdrowia) przypomina obowiązujące przepisy zapobiegawcze, przeciwko szerzeniu się chorób zakaźnych. Przepisy te, dotyczące wszystkich szkół i zakładów wychowawczych, wydane zostały w r. 1918 przez Ministerstwo W. R. i O. P. (Dz. Urz. z 1918 r. Nr. 3 poz. 10) w porozumieniu z ówczesnym Ministerstwem Zdrowia Publicznego.

W sprawie zaś zamykania szkół w przypadkach chorób zakaźnych Komisja międzyministerjalna ustala następujące przepisy:

W przypadkach

Kiedy należy zamknąć klasę lub całą szkołę?

ożonicy (szkarlatyny)
i błonicy (dyfterytu).

Jeżeli w tej samej klasie zdarzyło się kilka przypadków zachorowań na ożonicy, poddać klasę odkażeniu i zamknąć ją na 2 tygodnie. Jeżeli liczne przypadki zdarzyły się w kilku klasach, zamknąć szkołę co najmniej na dwa tygodnie i poddać całą szkołę odkażeniu.

ospy naturalnej

W razie choćby jednego przypadku ospy naturalnej zamknąć szkołę dla dokonania odkażenia. Współkolegom chorego zaszczepić ospę. U reszty sprawdzić, czy szczepienie powtórne wypadło pomyslnie.

tyfus (duru)
plamistego

W razie choćby jednego przypadku zachorowania ucznia w szkole, zamknąć szkołę dla dokonania odkażenia, zbadać wszystkie dzieci, czy nie mają wszawicy, a w razie potrzeby poddać je i ich odzież odwszeniu.

odry

Jeżeli więcej, niż czwarta część dzieci w klasie zapadła, klasę zamknąć na 2 tygodnie. Uwzględnić liczbę dzieci, które odry nie przeżywały.

- krztuśca (kokluszu)   W razie licznych przypadków krztuśca zamknąć klasę lub szkołę dla dokonania odkażenia.
- dreńwicy karku   W razie kilku przypadków zamknąć szkołę dla dokonania odkażenia.
- tyfusu (duru)
brzusznego   W razie wystąpienia kilku przypadków zachorowań w szkole, poddać badaniu wodę do picia w szkole i odkażić miejsca ustępowe. Zamykanie szkół jest zbędne.
- biegunki krwawej
(czerwonki-dyżenterji)   W razie wystąpienia kilku przypadków o złośliwym przebiegu zamknąć szkołę na trzy dni i podać ją odkażeniu, zwłaszcza miejsca ustępowe.

W przypadkach różyczki, ospy wietrznej, świnki zamykać szkół lub klas nie należy.

Uwaga: Przez odkażenie klas lub szkoły rozumieć należy: staranne wyszorowanie podłogi, kilkakrotne wytarcie ścian, sprzętów, zwłaszcza ławek, ram okiennych ściereczkami, przepojonemi rozcieńczoną wodą krezolową (4 łyżki rozcieńczonego mydła krezolowego na litr wody) lub zmoczonymi w roztworze sublimatu (pastylka jednogramowa sublimatu na litr wody). W czasie odkażania pomieszczenia szkolne należy starannie wietrzyć.

Terminy niedopuszczania do szkoły chorego dziecka oraz osób z pośród personelu nauczycielskiego i służebnego w przypadkach o przebiegu normalnym, jak również terminy niedopuszczania do szkoły, po odosobnieniu chorego, tych jego współmieszkańców, którzy poprzednio danej choroby nie przechodzili, podane są w Dz. Urz. Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 15 marca 1918 r. oraz w biuletynie Ministerstwa Zdrowia z tegoż roku.

Ministerstwo wreszcie zaznacza, że Ministerstwo Spraw Wewnętrznych okólnikiem Generalnego Dyrektora Służby Zdrowia z dnia 6 listopada 1926 r. Nr. Z. Z. 9321/26 zawiadomiło o powyższem wojewódzkie

Z. 17.

urzędy zdrowia i lekarzy urzędowych.

Za Ministra,
Kierownika Ministerstwa
(—) W. Żłobicki
Podsekretarz Stanu.

51.

O K Ó L N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 26 stycznia 1927 r. Nr. I—1440/27.

Do Kuratorów Okręgów Szkolnych

w sprawie kwalifikacji absolwentów Kursów i Studjów Pedagogicznych przy Państwowym Instytucie Pedagogicznym w Warszawie.

Zmieniając rozporządzenie z dnia 25 maja 1925 r. Nr. 8829/I w sprawie kwalifikacji i uposażenia absolwentów Kursów Naukowych i Studjum Pedagogicznego przy Państwowym Instytucie Pedagogicznym w Warszawie, zarządzam co następuje:

1) Absolwentów Kursu Pedagogicznego, Kursów Naukowych i Studjum Pedagogicznego przy Państwowym Instytucie Pedagogicznym w Warszawie uznaje, niezależnie od daty uzyskania przez nich dyplomów, za posiadających studia wyższe w rozumieniu artykułów 43, 48 i 57 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924) i przyznaje im prawo do pobierania uposażenia według zasad, ustalonych w ustępie 1 art. 43, art. 48 i ustępie 2 art. 57, począwszy od dnia pierwszego następnego miesiąca po otrzymaniu dyplomu.

Wobec tego uposażenie tych absolwentów należy uzupełnić za czas ubiegły do powyższej wysokości, z uwzględnieniem jednak co do art. 48 cytowanej ustawy uposażeniowej postanowień art. 5 ustawy z dn. 22 grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej (Dz. U. Rz. P. Nr. 129 poz. 918).

2) Nauczycieli publicznych szkół powszechnych, absolwentów powyższych Kursów i Studjum, nie posiadających przepisanych kwalifikacji w rozumieniu punktu a, c instrukcji do art. 40 ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r. (Dz. Urz. Nr. 1 z 1924 r. poz. 5), zwalням na mocy postanowień § 11 art. 22/23 ustawy z dn. 27 maja 1919 r. (Dz. Pr. P. P. Nr. 44 poz. 311) oraz w myśl § 5 Regulaminu egzaminów z dnia 12 maja 1924 r. (Dz. Urz. Nr. 10/132 poz. 94) od egzaminów tam przepisanych.

3) Rozporządzenie niniejsze znosi wszystkie poprzednie zarządzenia w tej sprawie.

(—) *Dobrucki.*
Minister.

52.

O K Ó L N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 10 lutego 1927 r. L. 1-1372/27

do Kuratorów Okręgów Szkolnych

w sprawie prenumeraty „Pracy ręcznej w szkole”.

Celem zainteresowania szerszych kół nauczycielskich kwestją rozbudzenia zamiłowania społeczeństwa, a szczególnie młodzieży do zajęć rzemieślniczych i przemysłowych, Ministerstwo zapnumerowało po jednym egzemplarzu dla każdego inspektoratu szkolnego (w Okręgach Szkolnych Krakowskim i Lwowskim Rady Szkolnej Powiatowej) kwartalnika p. t. „Praca ręczna w szkole”, wydawanego przez Towarzystwo Miłośników Robót Ręcznych” (Warszawa—Górczewska 8). Czasopismo wymienione włączyć należy do biblioteki Inspektoratu Szkolnego (Rady Szkolnej Powiatowej) i zapoznać z niem nauczycieli.

Za Ministra
(—) Żłobicki

_____ Dyrektor Departamentu

53.

O K Ó L N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 23. lutego 1927 r. Nr O, R.828/27.

Do Wszystkich Władz i Urzędów, podległych bezpośrednio Ministerstwu W. R. i O. P.

W sprawie zapisywania do księgi inwentarzowej przedmiotów, za które zapłata uiszcza się ratami.

Władze i urzędy, zakupując przedmioty inwentarza ruchomego na raty, zapisywały nabyte przedmioty do księgi inwentarza przy asygnowaniu pierwszej raty należności, aby zgodnie z brzmieniem § 24 „Przepisów rachunkowo-kasowych” można było oznaczyć odnośną pozycję księgi inwentarza na dokumencie, stanowiącym podstawę asygnowania. Zapis taki był jednak niezgodny z rzeczywistością, gdyż inwentaryzowany był przedmiot, którego faktycznie jeszcze nie posiadano.

Dla uniknięcia tych niezgodności Ministerstwo, w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli, zarządza, aby przedmioty nabywane na raty, zapisywane były do księgi inwentarzowej dopiero po faktycznym otrzymaniu ich przez urząd. Wówczas na wszystkich dowodach, stanowiących podstawę do częściowych asygnowań, należy odnotować pozycję księgi inwentarzowej, pod którą dany przedmiot został zapisany, w odnośnej zaś rubryce księgi inwentarzowej odnotować numery wszystkich asygnacji, za którymi dokonane były częściowe wypłaty.

Za Ministra
(—) Dr. M. Pollak
w z. Dyrektor Departamentu

54.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dn. 28.II 1927 roku L. 1-3903/27.

Do P. P. Inspektorów Szkolnych w Okręgu

W sprawie dodatku mieszkaniowego.

Kuratorjum O. S. Wileńskiego podaje do wiadomości, że Ministerstwo pismem z dnia 15-II 1927 r. L. 1-883/27. wyjaśniło w sprawie dodatku mieszkaniowego co następuje:

„Nauczycielowi szkół powszechnych, mieszkającemu wspólnie z żoną, która, jako kierowniczka szkoły, zajmuje bezpłatne mieszkanie służbowe, przysługuje dodatek na mieszkanie, przyczem, przy wymiarze tego dodatku nie uwzględnia się żony. Jeżeli więc małżeństwo jest bezdzietne, nauczycielowi takiemu należy wypłacać dodatek ekonomiczny jako samotnemu”.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego

(—) Dr. Stetkiewicz

Naczelnik Wydziału

55.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 5 lutego 1927 r. L. OR. 63/27.

Do Kuratorów Okręgów Szkolnych.

Sposób regulowania zaliczek na uposażenia, pobranych przez przenoszonych do innych Okręgów Szkolnych—nauczycieli szkół powszechnych

Celem uproszczenia dotychczas stosowanego sposobu rozrachunku pomiędzy poszczególnymi Kuratorjami z tytułu zaliczek na uposażenie, pobranych przez przenoszonych do innych Okręgów Szkolnych nauczycieli szkół powszechnych — Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu zezwala, aby regulowanie rozrachunku pomiędzy Kuratorjami odbywało się w sposób następujący:

Na podstawie wykazu zadłużeń przeniesionego nauczyciela, Kuratorjum, do którego został on przydzielony, przelewać będzie ze swego funduszu zaliczkowego, ulokowanego na rachunku bieżącym, całkowitą kwotę pozostałej do spłacenia zaliczki na pokrycie funduszu zaliczkowego (sum obrotowych) tego Kuratorjum, które zaliczkę udzieliło. Suma wydatkowana w sposób powyższy zostanie zapisana na koncie danego nauczyciela, a na jej pokrycie będą mu potrącane z uposażenia miesięcznego odpowiednie raty.

Ministerstwo zaznacza, że przy stosowaniu powyższego sposobu pokrywania funduszu zaliczkowego na uposażenia, o zarządzonym przelewie należy w celach kontroli zawiadomić Kuratorjum, które udzieliło zaliczkę.

Za Ministra
(—) *Dr. M. Pollak*
Dyrektor Departamentu

56.

OKÓLNİK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dn. 4 III.27. L. I—4228-27.

**Do Panów Inspektorów Szkolnych w Okręgu Szkolnym Wileńskim
w sprawie wnoszenia podań o przyjęcie na Państwowe Wyższe Kursy
Nauczycielskie w roku szkolnym 1927—28.**

W myśl okólnika Ministerstwa z dnia 16-11 1927 r. L. I-2590/27 poleca się podać do wiadomości nauczycieli, że mogą wnosić do Kuratorjum w terminie do dnia 31 marca 1927 r. podania o przyjęcie na Państwowe Wyższe Kursy Nauczycielskie w roku szkolnym 1927/28.

Podania należy wnosić drogą służbową, z zaznaczeniem, na jaką grupę Wyższego Kursu kandydat pragnie być przyjęty. Wyższe Kursy Nauczycielskie czynne będą w roku szkolnym 1927/28 w następujących miejscowościach:

- w Krakowie — grupa geograficzno-przyrodnicza,
- w Lublinie — grupa fizyko-matematyczna,
- w Toruniu — grupa humanistyczna (język polski — historia).
- w Poznaniu — grupa fizyko-matematyczna i grupa śpiewu i wychowania fizycznego,
- w Warszawie — grupa humanistyczna (język polski — historia), geograficzno-przyrodnicza, fizyko-matematyczna, robót ręcznych i rysunków,
- w Wilnie — grupa humanistyczna (język polski, język białoruski, historia), grupa geograficzno-przyrodnicza.

Jednocześnie nadmienia się, że kurs robót ręcznych i rysunków w Warszawie przeznaczony zostaje w r. 1927/28 wyłącznie dla nauczycieli mężczyzn. Dla kandydatów z Okręgu Szkolnego Wileńskiego Ministerstwo przydzieliło 36 urlopów płatnych, w tem: na grupie humanistycznej W. K. N. w Wilnie — 16, na grupie geograficzno-przyrodniczej W. K. N. w Wilnie — 16, na grupie fizyko-matematycznej W. K. N. w Warszawie — 2, na grupie robót ręcznych i rysunków W. K. N. w Warszawie — 1, oraz na grupie śpiewu i wychowania fizycznego W. K. N. w Poznaniu — 1.

Prócz urlopów płatnych przewiduje się — podobnie jak w roku bieżącym — także urlopy bezpłatne, względnie urlopy za zwrotem kosztów zastępstwa. W sprawie urlopów tej kategorii obowiązują postanowienia okólnika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 31-I 1927 r. L. I-1360/27 podane do wiadomości pp. Inspektorów Szkolnych pismem tuż z dnia 18-II 1927 r. L. I-3245/27, okólnika z dnia 10-VI

1926 r. L. I-8560/26 (pismo Kuratorjum z dn. 21-VI 1926 r. L. I-13177/26) i okólnika tut. z dn. 22-III 1926 r. L. I-6237/26.

Jednocześnie zaznacza się, że zastępstwa za nauczycieli, korzystających z urlopów za zwrotem kosztów zastępstwa, należy powierzać wyłącznie osobom samotnym. W sprawie kwalifikowania kandydatów, deklaracji, wieku prekluzyjnego oraz kolokwjum wstępnego obowiązują postanowienia powołanego okólnika Ministerstwa z dnia 10-VI 1926 r. L. I-8560/26 (pismo Kuratorjum z dnia 21-VI 1926 r. L. I-13177/26, z dn. 3-III 1926 r. L. I-3001/26) (Dz. Urz. M. W. R. i O. P. z roku 1926 Nr. 5 poz. 36) oraz okólnika Kuratorjum z dnia 22-III 1926 r. L. I-6237/26.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. Stetkiewicz*
Naczelnik Wydziału

57.

OKÓLNİK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 7. III. 1927 r. L. O—4533—27.

Do Dyrekcji wszystkich szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych oraz seminarjów nauczycielskich na terenie Okręgu Szkolnego Wileńskiego.

w sprawie poparcia „Tygodnika Iskry“, wydawanego przez T. N. S. W.

Od kilku lat istnieje w Polsce tygodnik dla młodzieży p. t. „Iskry” (wydawany obecnie przez Towarzystwo Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych, red. i adm. Warszawa, Warecka 14). Jest to jedyne u nas pismo dla młodzieży w wieku od lat 12 do 17. Pismo to ze względu na swe zalety zostało w roku 1925 uznane przez Ministerjalną Komisję oceny książek do czytania dla młodzieży szkolnej jako „pożądane dla bibliotek szkolnych” dla młodzieży w wymienionym wieku.

Ze względu na duże walory tego pisma oraz dodatni wpływ, jaki ono wywiera na młodzież, Kuratorjum zwraca uwagę szkół na to pismo oraz zaleca Dyrekcjom państwowych i prywatnych seminarjów nauczycielskich, szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych, aby zaprenumerowały „Iskry” dla młodzieży szkolnej i ją samą zachęciły do prenumerowania.

Koszt prenumeraty 1 egzemplarza tygodnika za cały rok 1927 dla wszystkich dyrekcji państwowych seminarjów nauczycielskich będzie pokryty w całości przez Ministerstwo z kredytów centralnych bez zobowiązania prenumerowania na przyszłość, natomiast państwowe szkoły średnie ogólnokształcące winny zaprenumerować pewną liczbę egzemplarzy dla bibliotek uczniowskich, pokrywając koszty prenumeraty z „taks administracyjnych”, pobieranych i administrowanych przez dyrekcje.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz*

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dn. 8.III. 1927 r. L. O-5063/27.

**Do wszystkich podległych instancji
w sprawie przestrzegania przepisów rachunkowo-kasowych.**

Nakładem Dziennika Urzęd. Kuratorjum OSW. wydany został „Zbiór najważniejszych przepisów rachunkowo-kasowych dotyczących władz szkolnych I-ej instancji”, opracowany przez p. E. Koźmińskiego, kierownika Oddz. Finans. Kuratorjum. Zbiór przepisów został rozesłany bezpłatnie wszystkim Inspektorom Szkolnym i Dyrekcjom Szkół Państwowych, ponadto jest on w dalszym ciągu do nabycia w Administracji Dz. Urzęd.

Wobec powyższego polecam wszystkim podległym instancjom dokładne zapoznanie się z przepisami rachunkowo-kasowymi i zaznaczam, że na przyszłość wszystkie rachunki oraz inne sprawy rachunkowo-kasowe, przesłane do Kuratorjum z pominięciem obowiązujących przepisów, będą zwracane stronom bez załatwienia i wskazania uchybień.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz*

INSTRUKCJA

normująca tryb postępowania w sprawach emerytalnych.

W celu ujednostajnienia i uregulowania trybu postępowania w sprawach emerytalnych zarządzam co następuje:

§ 1. Kompetencja do przeniesienia w stan spoczynku.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 10-go kwietnia 1926 r. ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 1 czerwca 1926 r. № 9 (171), zarządzenie o przeniesieniu w stan spoczynku przysługuje wyłącznie Kuratorowi Okręgu Szkolnego.

§ 2. Inicjatywa przeniesienia w stan spoczynku.

Inicjatywa przeniesienia w stan spoczynku może pochodzić od zainteresowanego funkcjonariusza, od bezpośrednio przełożonej władzy, jak również od właściwego Wydziału Kuratorjum.

§ 3. Wnioski władz I instancji.

Inspektorowie szkolni i dyrektorowie szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych składają do Kuratorjum swoje wnioski co do przenie-

sienia w stan spoczynku podległych im nauczycieli i funkcjonarjuszów niższych z odpowiednim, szczegółowym umotywowaniem i podaniem przypuszczalnej daty przeniesienia w stan spoczynku.

§ 4. Załatwienie wniosków I instancji.

W załatwianiu wniosku I instancji Kuratorjum może:

- a) uwzględnić wniosek — wówczas wydaje polecenie wdrożenia postępowania w celu ewentualnego przeniesienia w stan spoczynku;
- b) odroczyć termin przeniesienia i
- c) odrzucić wniosek.

§ 5. Polecenie wdrożenia postępowania emerytalnego.

Wszelkie wstępne wnioski władz I instancji co do przeniesienia w stan spoczynku rozpatruje i załatwia właściwy Wydział Kuratorjum samodzielnie, t. j. bez udziału referatu emerytalnego Wydziału Ogólnego Kuratorjum, polecając władzy I instancji w razie potrzeby poddanie osoby, ubiegającej się o przeniesienie w stan spoczynku lub mającej być przeniesioną w tenże stan z urzędu — badaniu lekarza urzędowego (art. 31 ustawy emerytalnej z dn. 11 grudnia 1923 r. Dz. Urz. Rz. P. Nr. 6 z r. 1924 poz. 46).

§ 6. Zaliczenie lat pracy zawodowej do wysługi emerytalnej.

Z uwagi na okólniki Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 30. XII 1926 r. L. I—19653/26 i z dn. 7 stycznia 1927 r. L. II—150/27 w sprawie zwrotów dokumentów nadesłanych przez Kuratorja do Ministerstwa w związku z wykonaniem artykułu 97 ustawy emerytalnej, właściwy Wydział, polecając podległej władzy I instancji wdrożenie postępowania wstępnego celem przeniesienia w stan spoczynku, — jednocześnie występuje do Ministerstwa W. R. i O. P. ze sprawozdaniem o zaliczeniu funkcjonarjuszowi lat pracy zawodowej do wysługi emerytalnej na zasadzie art. 81 i 97 ustawy emerytalnej, ściśle przestrzegając wskazówek w tej sprawie, podanych w okólniku Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 29 września 1924 r. L. 12207/I.

§ 7. Wydanie zarządzenia o spensjonowaniu i powiadomienie Oddz. Finans. o wstrzymaniu poborów czynnej służby.

Materiał, zebrany przez I inst. zgodnie z poleceniem i nadesłany do Kuratorjum, właściwy Wydział uzupełnia w materiał, zebrany przez siebie oraz w teczkę personalną, uporządkowaną według wskazówek, podanych w § 12 (o ile Wydział teczki prowadzi) doręcza Naczelnikowi Wydziału Ogólnego celem przejrzenia, poczem przedkłada Kuratorowi w celu wydania zarządzenia o przeniesieniu w stan spoczynku i wstrzymania poborów czynnej służby (załącznik Nr. 1), które to zarządzenie podpisuje Kurator. Odpis zarządzenia podpisuje Naczelnik właściwego Wydziału i skierowuje do Oddziału Finansowego Kuratorjum w celu zamknięcia poborów. Oryginał zaś zarządzenia wraz z kompletnymi aktami właściwy Wydział przekazuje do referatu emerytalnego Wydziału Ogólnego dla dalszego postępowania i dokonania wymiaru.

W razie potrzeby właściwy Wydział, celem sprawdzenia wyników badania stanu zdrowia danego funkcjonarjusza, dokonanego przez leka-

rza rządowego, może zarządzić poddanie go ponownemu badaniu w Komisjach Lekarskich I i II inst., przyczem udział w Kom. Lekar. I inst. bierze przedstawiciel właściwego W-tu, zaś w II inst. z reguły uczestniczy referent emerytalny.

W wypadkach wątpliwych właściwe Wydziały zasięgają opinii Naczelnika Wydziału Ogólnego.

§ 8. Czynności referenta do spraw emerytalnych.

Po otrzymaniu kompletnych akt z właściwego Wydziału referent do spraw emerytalnych zakłada teczkę emerytalną, wpisuje do księgi „rejestru spraw emerytalnych”, gdzie notuje z wszelką dokładnością cały tok postępowania, nadaje teczce kolejny numer i wciąga do skorowidza. Poza tem poddaje badaniu i ocenie nadesłane dokumenty, uzupełnia je odpisem księgi płacy, oblicza wysokość wymiaru uposażenia emerytalnego, referuje projekt dekretu pensyjnego, sporządza tabele pensyjne (3 egzemp.) i sumariusz znajdujących się w teczce dowodów, poczem kieruje akta wymiarowe do Warszawskiej Izby Skarbowej, celem uzgodnienia wymiaru uposażenia emerytalnego zgodnie z § 36 przepisów wykonawczych do ustawy emerytalnej, powiadamiając o tem zainteresowaną osobę.

Po otrzymaniu zatwierdzonego wymiaru referent wzywa petenta, celem doręczenia mu oryginału dekretu pensyjnego za pokwitowaniem na projekcie tegoż oraz zbędnych dokumentów, złożonych swego czasu do podania za pokwitowaniem na oddzielnie sporządzonym sumariuszu.

Osobom zamiejscowym doręcza dekret pensyjny i zwraca dowody za pośrednictwem władzy I instancji, polecając też nadesłanie pokwitowań, które mają być przechowywane w teczce emerytalnej.

Referent do spraw emerytalnych prowadzi niezbędne księgi i teczki, przyjmuje i załatwia interesantów w godzinach wyznaczonych w Kuratorjum na przyjęcia i bierze udział w Komisji Lekarskiej II instancji w charakterze przedstawiciela Kuratorjum.

Wszelkie stadja postępowania w stosunku do funkcjonarjuszów b. państw zaborczych oraz innych osób, nie będących obecnie na służbie w Państwie Polskiem, załatwia bezpośrednio referat emerytalny Wydziału Ogólnego.

Nadto wszelkie czynności, związane z rekursami od wymiarów, składane do Ministerstwa W. R. i O. P., załatwia również ref. emerytalny bez udziału właściwych Wydziałów.

§ 9. Przechowywanie teczek personalnych emerytów.

Wszelkie dokumenty personalne emerytowanych funkcjonarjuszów przechowuje archiwum Kuratorjum (referat emerytalny), a nie władze I instancji, przy których był zatrudniony dany funkcjonarjusz.

§ 10. Statystyka spraw emerytalnych.

Referat emerytalny prowadzi statystykę spraw emerytalnych i załatwia wszelką korespondencję i sprawozdania dotyczące tego działu.

§ 11. Mianowania osób w podeszłym wieku.

Przy mianowaniu na wakujące stanowiska osób w wieku podeszłym, właściwe Wydziały Kuratorjum zasięgają informacji w referacie emerytalnym, czy kandydaci nie figurują w liczbie osób spensjonowanych.

§ 12. Czynności władz I instancji.

W sprawie postępowania emerytalnego władze I instancji w ogólnych zarysach stosują się do zarządzeń, wydanych przez Kuratorjum (właściwe Wydziały), przyczem przy zbieraniu materiału dowodowego stosują się do §§ 5, 19, 27 i innych rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 26 marca 1924 r. o wykonaniu ustawy emerytalnej, ogłoszonego w Dzienniku U. R. P. N. 32 z r. 1924 poz. 320.

Do zebranego w/g powyższego rozporządzenia materiału dowodowego Inspektorowie szkolni mają dołączyć teczkę personalną petenta i całą sprawę skierować do Kuratorjum. Przyczemteczka personalna petenta ma być uporządkowana i opatrzona na wstępie w sumaryusz znajdujących się w niej dowodów (w/g załącznika Nr 2), a nadto w wykaz stanu służby danego nauczyciela (funkcjonariusza niższego). Zapisy, poczynione w wykazie stanu służby, mają być usprawiedliwione odpisami (względnie oryginałami) odnośnych dowodów, same dowody mają być posegregowane w/g dat, podszyte i ponumerowane. Do liczby pierwszych dowodów w teczce personalnej po wykazie stanu służby i wykazie szczeblowania, należy zaliczyć dowody, stwierdzające kwalifikacje petenta, pozatem przebieg jego służby do i na służbie polskiej, a wreszcie udzielenie urlopów i inne, mniejszej wagi dowody. W końcu zawartość teczki ma być stwierdzona przez Inspektora szkolnego. Uporządkowana teczka z zebrany materiałem ma być przedłożona do Kuratorjum do dalszego postępowania.

Uwagi końcowe.

Przy załatwianiu spraw emerytalnych należy mieć na uwadze rozporządzenie Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 5 stycznia 1926 r. L. 145/I, na mocy którego prawo przeniesienia z urzędu w stan spoczynku nauczycieli, którzy przekroczyli 60 lat życia i uzyskali prawo do pełnego zaopatrzenia emerytalnego, pozostaje przy Ministerstwie.

Należy również w myśl zarządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 20.X 1925 r. traktować sprawy emerytalne jako „pilne”.

Nadto Kuratorjum zwraca uwagę na konieczność dokładnej znajomości ustawodawstwa emerytalnego przez urzędników, załatwiających sprawy personalne funkcjonariuszów państwowych Okręgu Szkolnego.

W tym celu zaleca się przestudjowanie i posługiwanie się zbiorem przepisów, normujących prawa emerytalne w opracowaniu Prezesa Najwyższego Trybunału Administracyjnego — Jana Kopczyńskiego — wydanie z r. 1926, ewent. późniejsze.

Wilno, dn. 24 lutego 1927 r. L. 0—4222/27.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) Dr. A. Ryniewicz

1)
Kuratorjum
Okręgu Szkolnego Wileńskiego

ZARZĄDZENIE.

Zarządzam przeniesienie p. _____

z dnia „ _____ 192 r. w stały stan spoczynku.

1) z urzędu zgodnie z wnioskiem _____

_____ z dnia „ _____ 192 r. L. _____

2) na własną prośbę, zgodnie z podaniem z dnia „ _____

_____ 192 r. i wnioskiem _____

z dnia „ _____ 192 r. L. _____

Wilno, dnia „ _____ 192 r.

Kurator Okręgu Szkolnego

2)

Do
Oddziału Finansowego
Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego
w/m.

Do wiadomości, z poleceniem wstrzymania poborów z dniem „ _____

_____ 192 r.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
Naczelnik Wydziału

Załącznik Nr. 2.

(Nazwa urzędu)

Rok 192_____

S U M A R J U S Z

dowodów, znajdujących się w teczce personalnej

P. _____
(nazwisko i imię oraz stanowisko służbowe)

L. p.	Wyszczególnienie dowodów	L. karty w sprawie

60.

O K Ó L N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 31 stycznia 1927 r. Nr. I—1289/27.

Do Kuratorów Okręgów Szkolnych oraz do Śląskiego Urzędu
Wojewódzkiego w Katowicach

w sprawie książek, poleconych do bibliotek dla młodzieży szkolnej.

Wśląd za okólnikiem z dnia 31 maja 1926 r. Nr. I—6889/26 oraz w związku z akcją „Miesiąca książki dla młodzieży szkół powszechnych” (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1927 Nr. 1 poz. 11) Ministerstwo podaje do wiadomości dalszy ciąg wykazu książek, ocenionych dodatkowo przez Komisję oceny książek do czytania dla młodzieży szkolnej przy Ministerstwie W. R. i O. P.

Wykaz ten należy brać pod uwagę przy organizowaniu, względnie powiększaniu bibliotek dla młodzieży szkolnej.

1 załącznik.

Za Ministra
w/z (—) *Żłobicki*
Podsekretarz Stanu

III WYKAZ

książek poleconych przez Komisję oceny książek do czytania dla młodzieży przy Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego (w czasie od dn. 1.V.1926 do dn. 31.I. 1927).

(Grupy: I dla oddz. 1 i 2 szk. powsz.; II dla oddz. 3 i 4 szk. powsz. i kl. 1 szk. śr.; III dla oddz. 5 i 6 szk. pow. i kl. II szk. śr.; IV dla oddz. 7 szk. powsz. i kl. IV—V szk. śr.; V dla kl. VI—VIII szk. śr.).

Skala ocen: 1—konieczna, 2—pożądana, 3—dozwolona, 4—niepożądana.

Skróty: G. i W. — Gebethner i Wolff; B. P. — Instytut Wydawniczy Biblioteka Polska; Książn. — Książnica-Atlas; P. M. S. — Księgarnia Polska P. M. S.; Oss. — Ossolineum; K. Ś. W. — Księgarnia św. Wojciecha; Tow. Wyd.—Tow. Wydawnicze.

L.p.	Autor	Tytuł	Wydawca	Ocena	Grupa
320	Arciszewski	Studja taktyczne	Inst. Wyd. Wojsk.	pożądana	V
321	Bianca	Legendy o kwiatach (tłum. Rabska)	Arct	dozwolona	III
322	Bogdanowicz	Sępie gniazdo	K. Ś. W.	„	III
323	„	W srebrnym królestwie	„	„	II
324	Brykozyński	Moje wspomnienia z 1863 r.	G. i W.	pożądana	III—IV
325	Bukowiecka	Jak się dusza budziła w Józiu	„	dozwolona	III
326	„	Michalek	P. M. S.	„	III
327	Candeze	Przygody świerszcza (tłum. Haberkantówna)	Tow. Wyd.	pożądana	III

L.p.	Autor	Tytuł	Wydawca	Ocena	Grupa
328	Choromański	Dziwne przygody	Tow. Wyd.	dozwolona	I—II
329	Chmielińska	Księżęcy	„Orbis“	pożądana	V
330	Chrząszczewska	Znani i nieznan	Lisowska	„	I—II
331	Chrząszczewska i Haberkantówna	Staw	G. i W.	konieczna	III—IV
332	„	Łąka	„	„	III—IV
333	Chrząszczewska, Porazińska, Siewierski	Dzwonki	Lisowska	pożądana	I—II
334	Collodi	Pinokio	Biblj. Groszowa	dozwolona	II
335	Conan Doyle	Świat zaginiony	Stow. Prac Księgarn.	pożądana	III—IV
336	Cooper	Szpieg	K. Ś. W.	„	IV—V
337	w/g Coupin'a	Zwierzęta gimnastykujące się	Arct	dozwolona	II—III
338	Czartoryski	Katechizm rycerski	G i W.	pożądana	IV—V
339	Czeska	Dwaj Rymszowie	K. Ś. W.	„	III
340	Demel	ABC o Bałtyku	P. Tow. Kraj.	dozwolona	V
341	Dickens	Opowieść wigilijna	Biblj. Groszowa	konieczna	V
342	Domańska	Historja żółtej ciżemki	K. Ś. W.	pożądana	III—IV
343	Dyakowski	Nasz las i jego mieszkańcy	Arct	konieczna	III—IV
344	„	Rośliny pokarmowe	P. M. S.	pożądana	II
345	„	Z naszej przyrody	Arct	konieczna	III—IV
346	Ernst	Historja młodego życia	Tow. Wyd.	pożądana	V
347	Farney	Wśród stepów i pustyń Mongolji	K. Ś. W.	dozwolona	II
348	Fedorowski	Dzlecko plantatora	P. Tow. Ped.	„	III
349	Gajewska	Kierdej	K. Ś. W.	„	III
350	Geljerstam	Moi chłopcy	Tow. Wyd.	pożądana	II (V sem.)
351	Gerson-Dąbrowska	Polscy artyści	G. i W.	„	III—IV

L.p.	Autor	Tytuł	Wydawca	Ocena	Grupa
352	Górska Haberkantówna	Śługi Boże (por. Chrzęszczewska)	G. i W.	pożądana	II
353	Hartleb i Gawlik	Kultura Polski	Oss.	dozwolona	V
354	Hey	Podania o starożytnych półbogach i bohaterach (opr. Popławski)	Arct	"	IV
355	Hryncewicz Talko	Muślimowie	"Orbis"	pożądana	V
356		Kajet wojenny dziecka lwowskiego (zebrał Edw. Horwath)	P. Tow. Ped.	"	III-IV (nie dla szkół ruskich)
357	Kingsley	Heroje	G. i W.	"	III-IV
358	Kipling	Księga Dżungli. Dru- ga Księga Dżungli	Wyd. Pol.	kończona	IV-V
359	Konopnicka	Na jagody (por. Pazurek)	Arct	"	I
360	Korczak	Śława	Tow. Wyd.	dozwolona	II-III
361	Kosmowska	Pomorze polskie i Gdańsk	P. M. S.	pożądana	IV
362	Kraszewski	Bajeczki	Altenberg	"	II
363	Kukiel	Studja taktyczne z hi- storji wojen polskich 1918-1921. Bitwa pod Wołoczyskami	Wojsk. Inst. Wyd.	dozwolona	V
364	Libański	Walka o szczyt świata	Oss.	pożądana	V
365	Mayne Reid	Pobył w pustyni	G. i W.	dozwolona	III
366		"Moje piśmko" cza- sopismo r. 1925 i 1926	Arct	"	I-II
367		"Młody lotnik" cza- sopismo r. 1925 i 1926	L. O. P. P.	pożądana	V
368		"Orli lot" organ Kół krajozn. młodz.	P. Tow. Krajozn.	"	IV-V
369	Ostrowski	Gromada światem władą	Zw. Spo- żywców	dozwolona	IV
370	Pazurek	Szkolne przygody Pimpusia Sadelko	Arct	pożądana	I
371	Piasecka	Obowiązek	Sp. Pedag.	dozwolona	IV
372	Popławska	Pogadanki o życiu i rozwoju ludzi przed- historycznych	P. M. S.	pożądana	III

L.p.	Autor	Tytuł	Wydawca	Ocena	Grupa
373	Porazińska	Pastreczka	Lisowska	pożądana	I—II
374	Potocki	O Janie Gutenbergu	P. M. S.	„	II—III
375	„	O Krzysz. Kolumbie	„	„	II—III
376	Przyborowski	Bitwa pod Raszynem	G. i W.	dozwolona	III
377	„	Olszynka Grochowska	Trepte	„	III
378	„	Szwedzi w Warszawie	„	„	III
379	„	Szwoleżer Stach	„	„	III
380	Rabska	Tajemnice Łazienek	K. Ś. W.	„	II
381	Rosinkiewicz	Bohater Cis	„	pożądana	II
382	„	Hultaj	„	„	I—III
383	Sarbiewski Scott-Walter	Tęsknota do błękitnej ojczyzny (tł. Ejsmond) (patrz Walter-Scott)	Mazow. Sp. Wyd.	dozwolona	V
384	Sopoćko i Grzymałowski	Na tropach ludzi i zwierząt	K. Ś. W.	pożądana	III—IV
385		„Sport wodny“ czasopismo r. 1926	Red. M. Majcher Warszawa Koszykowa 7	„	V
386	Strebejko	Zwierzęta w żywotach Świętych Pańskich	P. M. S.	dozwolona	II
387	Svensson	Nonni i Manni	Wyd. o. o. Jez. Kraków	pożądana	II—III
388	Szuchowa	Szepty myszek	Skł. Pom. Szk.	dozwolona	I
389	Śliwiński	Karol Chodkiewicz	Arct	pożądana	V
390	Tokarz	Sprzysiężenie Wy- sockiego i Noc listopadowa	G. i W.	„	V
391	Umiński	Zwycięzcy oceanu	„	„	III
392	Urbanowska	Księżniczka	„	„	IV
393	Walter-Scott	Rob-Roy	K. Ś. W.	„	IV
394	Webster	Długonogi Ika (tł. Centnerszwerowa)	Bibl. Dz. Wyb.	„	IV
395	Weryho	W ich świecie	Arct	dozwolona	I—II
396	Wojciechowski	Henryk Sienkiewicz	Książnica	pożądana	IV—V
397	Wołosowicz	Ziemia wileńska	„Orbis“	„	V
398	Żeromski	Szyfowe prace	Tow. Wyd.	konieczna	IV—V
399	„	Wisła	„	„	V
400	„	Wszystko i nic	„	pożądana	V

L.p.	Autor	Tytuł	Wydawca	Ocena	Grupa
401	Ballantyne	Wyspa koralowa	Fiszer Łódź 1925	dozwolona	III
402	Bryła	Daleki wschód	Księg. Nauk. Lwów 1923	„	IV—V
403	Daszyńska	Choinki czarodzieja Bardy	Polskie Tow. Ped. Lwów	„	I
404	Dąbrowska	Marcin Kozora	Tow. Wyd. 1927	pożądana	III—IV
405	Duninówna	Boże Narodzenie	Wende	dozwolona	I
406	Gawlik	Powstanie styczniowe	Oss.	„	IV
407	Górski	Klechdy	Arct 1925	„	V
408	Grimmowie	Powieści z 1001 nocy	G. i W. 1925	pożądana	I—II
409	Grzelak	Łódką z biegiem Wisły	Pol. Skład. Pom.Sz.1926	„	IV—V
410	Helling	Żółty rekin	Fiszer Łódź	dozwolona	III
411	Janowski	Pogadanki krajoznawcze	Arct 1921	„	II
412	Jaworska	Zatartym szlakiem	K. Ś. W.	pożądana	III
413	Jerwiczowa	Rycerz Huno i piękna Inga	Wende Biblj. książ. błęk.	dozwolona	III
414	Karst	Murzynek Muffi i żółta Berta	Wende Biblj. książ. różow.	„	I
415	Kędzierski	Czarnoksiężnik Twardowski	Wyd. Polskie Poznań	pożądana	I
416	„	Mysia Wieża	„	„	I
417	Kraszewski (Buyno-Arctowa)	Grześ z Sanoka	Arct	„	III
418	Kubala	Odzyskanie Warszawy	Biblj. Pol.	„	IV—V
419	Linel	Pierwsze pomysły wielkiego wynalazcy	K. Ś. W.	„	III
420	Mossoczowa	Z dawnych czasów (I i II cz.) wyd. V	Arct	dozwolona	II—III
421	„	Z dawnych czasów (III cz.) wyd. III	„	„	II—III
422	Niezabitowski	Przez śniegi i pożogę	Kulerski Grudziądz 1924	pożądana	III

Lp.	Autor	Tytuł	Wydawca	Ocena	Grupa
423	Orsza	Na ziemi polskiej przed wielu laty	Tow. Wyd. 1925	pożądana	II
424	Porazińska	Moja Wólka	Biblj. Polska 1925	„	I—II
425	Rodziewiczówna	Dewajtis	Wyd. Polskie	konieczna	IV
426	Rogoszówna	Wesoły ludek	Oss.	pożądana	I
427	Rosinkiewicz	Stary Ćwirk	K. Ś. W.	„	II—III
428	Swift	Przygody Gulliwera	G. i W.	dozwolona	III
429	Wyrobek	Harcerz w polu	Oss. 1926	pożądana	IV—V
430	Zaleska (w/g Rótha)	Młody wygnaniec	G. i W.	„	III
431	Żulińska	O św. Franciszku z Assyżu	Tow. Biblj. Relig.	dozwolona	I
432	Żurakowska	Pożegnanie domu.	Tow. Wyd. 1927	„	IV

61.

Ogłoszenia urzędowe.

Konkursy.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego ogłasza niniejszem konkurs na następujące posady:

- 1) nauczyciela 4 klas. publicznej szkoły powsz. w Murowanej Oszmianie gm. polańskiej, pow. oszmiańskiego, od dnia 1 kwietnia 1927 r.
- 2) nauczyciela 1-klas. publicznej szkoły powszechnej w Łukaszewiczach gm. świrskiej, pow. święciańskiego, od dnia 1 kwietnia 1927 r.
- 3) nauczyciela 1-klas. publicznej szkoły powszechnej w Nowjaselach, gm. świrskiej, pow. święciańskiego, od dnia 1 kwietnia 1927 r.
- 4) nauczyciela 2-klas. publicznej szkoły powszechnej w Ły, gm. izańskiej, pow. wilejskiego, od dnia 1 kwietnia 1927 r.
- 5) nauczyciela 2-klas. publicznej szkoły powszechnej w Turmoncie, gm. smołweńskiej, pow. brasławskiego, od dnia 1 kwietnia 1927 r.
- 6) nauczyciela 2-klas. publicznej szkoły powszechnej w Łupowszczyźnie, gm. miorskiej, pow. brasławskiego, od dnia 1 kwietnia 1927 r.
- 7) nauczyciela 3-klas. publicznej szkoły powszechnej w Kopylszczyźnie, gm. zaleskiej, pow. dzisieńskiego, od dn. 1 kwietnia 1927 r.
- 8) nauczyciela 5-klas. publicznej szkoły powszechnej w Soplewie, gm. zaleskiej, pow. dzisieńskiego, od dn. 1 kwietnia 1927 r.
- 9) nauczyciela 7-klas. publicznej szkoły powszechnej w Dziśnie, pow. dzisieńskiego, od dn. 1 maja 1927 r.

Kandydaci z pełnymi kwalifikacjami, którzy obecnie w zawodzie nauczycielskim nie pracują, powinni wnosić należycie udokumentowane podania bezpośrednio do Kuratorjum, załączając oryginał świadectwa dojrzałości, świadectwo Lekarza Urzędowego o przydatności fizycznej do zawodu nauczycielskiego, dowód obywatelstwa polskiego, dowód, stwierdzający stosunek do służby wojskowej (mężczyźni), wyciągi metryczne i własnoręcznie napisany życiorys. (Uwaga: do objęcia stanowiska w Nowjaselach potrzebna jest znajomość języka litewskiego).

Pożądane jest zaznaczenie w podaniu, że w razie nieotrzymania posady w ściśle określonej szkole, kandydat reflektuje również na inne wolne stanowiska.

Nauczyciele czynni powinni składać podania w drodze służbowej, załączając własnoręcznie napisany życiorys.

Podania należy składać do dnia 10 kwietnia 1927 r.

62.

Komunikaty i zawiadomienia.

**Do Pp. Inspektorów Szkolnych Okręgu Szkolnego Wileńskiego
w sprawie wykładów o bibliotekarstwie.**

Polska Macierz Szkolna pismem z dnia 10 stycznia r. b. Nr. 233/27 zwróciła się do Ministerstwa z zaofiarowaniem wykładowców w dziale bibliotekarstwa na konferencje nauczycielskie.

Wobec powyższego, w razie postawienia na porządku dziennym konferencji nauczycielskiej referatu o prowadzeniu bibliotek, mogą Państwo Inspektorowie, gdy tego zajdzie potrzeba, zwracać się do biura Polskiej Macierzy Szkolnej w Warszawie (Krakowskie Przedmieście 7/4) z prośbą o wysłanie prelegenta.

Zgłoszenie o prelegenta winno nastąpić na dwa tygodnie przed terminem konferencji.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. St. Stetkiewicz*
Naczelnik Wydziału

Do Dyrekcji Seminarjum Ochroniarskiego i Przedszkoli w Wilnie.

Kuratorjum podaje do wiadomości, iż wobec przejścia w stan spoczynku p. Marji Radziwiłłowiczowej, Ministerstwo W. R. i O. P. upoważniło p. Helenę Czerwińską, przełożoną państwowego seminarjum ochroniarskiego w Warszawie, do wizytowania przedszkoli i seminarjów ochroniarskich.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. St. Stetkiewicz*
Naczelnik Wydziału

W sprawie czasopisma „Dziecko polskie”.

Kuratorjum podaje do wiadomości, iż z inicjatywy Koła Polskiej Macierzy Szkolnej im. T. Kościuszki w Wilnie, wyszło piśmko „Dziecko Polskie” dla dzieci i młodzieży.

Redakcja i Administracja wyd. „Dziecko Polskie” mieści się w Wilnie przy ul. Garbarskiej 14-5.

W sprawie kwartalnika p. t. „Praca ręczna w szkole”.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 19 lutego r. b. L. II-933/27 powiadomiło Kuratorjum, że zaprenumerowało na przeciąg roku 1927 dla wszystkich gimnazjów państwowych tutejszego Okręgu kwartalnik „Praca ręczna w szkole”. (Warszawa—Górczewska 8 — T-wo Miłośników Robót Ręcznych).

W sprawie przepisów dla uczniów.

Zapowiedziany w Nr. 1 Dz. Urzęd. Kuratorjum OSW. z r. 1927 wyciąg z przepisów dla młodzieży, w postaci wkładki do legitymacji uczniowskiej, został już wydany i w najbliższej przyszłości zostanie rozesłany szkołom.

Cena jednej wkładki wynosi 10 groszy. Zakłady naukowe, które nadesłały zamówienia na wkładki, powinny niezwłocznie wpłacić odpowiednią sumę (zależnie od ilości zamówionych egzemplarzy) na rachunek Dz. Urz. Kuratorjum konto P. K. O. Nr. 30.466. Po otrzymaniu pieniędzy wkładki niezwłocznie będą przesłane.

Ponieważ typ legitymacji uczniowskiej, używany w tut. Okręgu, umożliwia wsunięcie wkładki z przepisami pomiędzy okładkę a fotografię i stwierdzenie tożsamości ucznia, przeto zapowiedzianych przepasek gumowych nie potrzeba i nie będą one dołączone.

Egzamin dla nauczycieli szkół powszechnych.

Kuratorjum podaje do wiadomości ogółu nauczycielstwa, że egzaminy dla czynnych a niekwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych w terminie wiosennym 1927 r. odbędą się w kwietniu i w maju, a mianowicie:

z grupy pedagogicznej	25 kwietnia
„ „ humanistycznej	29 „
„ „ matematycznej	4 maja
„ „ przyrodniczej	7 maja
„ „ rysunku i robót	9 maja
„ „ śpiewu i wychowania fizycznego	10 maja

Pochwały i odznaczenia.

Do Pana Eugenjusza Królikowskiego, p. o. kierownika 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej w Dziewieniszkach powiatu oszmiańskiego.

W związku z wynikami wizytacji publicznej szkoły powszechnej w Dziewieniszkach, stwierdzającemi pomyślny rozwój tej szkoły, wyrażam Panu swe uznanie za gorliwą i owocną pracę nad wychowaniem i kształceniem powierzonej Jego opiece młodzieży.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) *Dr. A. Ryniewicz*

Wilno, 5.II.27. L. I—767/27.

— Wielmożny Pan **STANISŁAW PASZKIEWICZ**
Dyrektor Gimnazjum Państwowego im. Joachima Lelewela
w Wilnie.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Warszawa, 11 lutego 1927 r.

Szanowny Panie Dyrektorze!

Pan Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, po swym powrocie z Wilna oświadczył mi, że jest bardzo zadowolony ze stanu nauczania, jaki znalazł w Gimnazjum, pozostającym pod Pańskim kierownictwem.

Bardzo mi przyjemnie uwiadomić Pańa o tem. Zadowolenie Pana Ministra sprawiło i mnie — jako kierownikowi szkolnictwa średniego — wielką przyjemność.

Łączę wyrazy wysokiego poważania.

p. o. Dyrektora Departamentu

Dr. Z. Zagórowski

Dział nieurzędowy.

Książki nadesłane.

1. Dr. J. Kinel, dr. A. Krasucki i prof. J. Noskiewicz. „Owady krajowe” przewodnik do określania rzędów, rodzin i rodzajów. 2 zeszyty. Lwów. Ossolineum.

Sprostowanie.

W Nr. 2 z 1927 r. str. 42, wiersz 4 od dołu, liczba etatów w pow. brasławskim wydrukowana została mylnie „285”, należy zaś czytać „242”

OGŁOSZENIE.

Nakładem Dziennika Urzędowego Kuratorjum
Okręgu Szkolnego w Wilnie
wydane zostały następujące broszury:

Ustawa

z dnia 1 lipca 1926 roku

O stosunkach służbowych nauczycieli

Cena 60 groszy.

Zbiór

Najważniejszych przepisów rachunkowo- kasowych, dotyczących władz szkolnych I-ej instancji

opracował

Eugenjusz Koźmiński,

kierownik Oddz. Finans. Kuratorjum Okr. Szkoln. w Wilnie.

Cena 4 złote.

Ceny wyżej podane obejmują również koszt przesyłki za zaliczeniem pocztowym.

Zamówienia przysyłać należy do Administracji Dziennika Urzędowego K. O. S. W. w Wilnie, Wolana 10.

Ogłoszenie.

Zgubiono legitymację służbowa na imię Wiktorji Maszałówny nauczycielki szkoły powszechnej powiatu święciańskiego.

Warunki umieszczenia ogłoszeń: Cała strona zł. 120.—, Pół strony 65 zł.—
Ćwierć strony zł. 35.—. Ogłoszenia mniejsze niż $\frac{1}{4}$ kolumny liczą się od wyrazu po 20 gr
za wyraz.

Ogłoszenia umieszcza się **tylko po zapłaceniu zgóry** przypadającej należności (konto Nr. 30466) w P. K. O.. Administracja pozostawia bez odpowiedzi nadesłane do druku ogłoszenia, o ile jednocześnie należność nie została wpłacona.

Druk. „Lux”, Wilno.

